

**Komplex *Mycobacterium avium* jako komensál a patogenní agens u pražských nemocných - VI.
Polanecký¹, P. Kalina¹, M. Kubín¹, B. Kozáková², M. Müllerová³**

Hygienická stanice hl. města Prahy¹, Zdravotní ústav se sídlem v Praze², KLINLAB s.r.o. Praha³

SOUHRN

V letech 1999-2004 byl komplex *Mycobacterium avium* (MAC) identifikován v Praze u 79 osob, z toho u 49 s jednorázovým klinicky nevýznamným a u 30 nemocných s opakovaným nálezem tohoto agens. Ve skupině klinicky významných opakovaných nálezů bylo 12 mužů s věkovým průměrem 63,9 let a 18 žen s věkovým průměrem 69,2 let žijících v 7 pražských obvodech. V jednom případě s izolací MAC z moči šlo o nemocnou se selháním transplantované ledviny a u zbývajících 29 jedinců šlo o postižení dýchacích orgánů. V jejich anamnéze byly přítomny závažné průvodné chorobné stavy jako tuberkulóza, bronchiektasie, CHOPN, fibrózní degenerace nebo emfyzém plic, diabetes mellitus, primární nebo metastatické maligní nádory aj. V rtg a CT obraze šlo převážně o jedno- nebo oboustranné infiltrativní nebo diseminované procesy v horních i středních plicních polích. Léčba antituberkulotiky byla indikována u 19 nemocných, v úvodní fázi obvykle kombinací HRZ, následované kombinací amikacinu, clarithromycinu, kanamycinu a dalších preparátů. U čtyř nemocných nebyla chemoterapie indikována a opakovaný průkaz MAC byl hodnocen jako kolonizace nebo chronická forma mykobakteriózy s intermitentním průkazem původce bez vývoje v rtg obraze a zbývajících 7 nemocných nebylo léčeno.

Výskyt MAC u pražských nemocných (79 případů) předstihl v letech 1999-2004 incidenci *M. kansasii* a *M. xenopi* (45, resp. 41 nálezů) v tomto období, a svědčil tak o trvalé přítomnosti environmentálních rezervoárů tohoto agens v pražské aglomeraci. Vedle klinicky nevýznamné formy kolonizace dýchacího ústrojí se prezentoval u většiny nemocných s opakovaným průkazem agens jako závažná forma mykobakteriózy postihující převážně starší polymorbidní nemocné s preexistujícím poškozením plicního parenchymu různými patologickými procesy nebo s celkovým snížením imunity.

Klíčová slova: komplex Mycobacterium avium, Mycobacterium intracellulare, mykobakterióza